

30.03.2015

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova (inclusiv balanța de plăți conform metodologiei MBP6) pentru anul 2014 (date provizorii)

I. Precizări generale (balanța de plăți conform MBP6)

Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru anul 2014 este elaborată în conformitate cu noul standard metodologic internațional reflectat în Manualul FMI Balanța de plăți și poziția investițională internațională, ediția a-VI-a (MBP6), care înlocuiește Manualul FMI Balanța de plăți și poziția investițională internațională, ediția a-V-a (MBP5).

Pentru asigurarea comparabilității datelor, a fost prevăzută elaborarea conform cerințelor MBP6 a șirurilor dinamice ale indicatorilor balanței de plăți, datoriei externe și poziției investiționale internaționale începând cu anul 2005 (date trimestriale). De asemenea, a fost preconizată realizarea treptată a acestui obiectiv, mai întâi pentru indicatorii balanței de plăți, urmați de indicatorii datoriei externe, finalizându-se cu datele istorice ale poziției investiționale internaționale.

Pentru anul 2014 au fost compilate două variante ale balanței de plăți, conform noilor cerințe ale MBP6 (pentru raportare oficială către FMI și diseminare, inclusiv prin publicarea pe pagina WEB a BNM) și conform cerințelor MBP5 (pentru utilizatorii interni și pe pagina WEB).

Astfel, comentariile privind balanța de plăți sunt prezentate paralel pentru ambele variante, accentul fiind pus pe balanța de plăți calculată după noua metodologie (MBP6). Comentariile cuprind analiza indicatorilor balanței de plăți pentru patru trimestre ale anului 2014 calculați conform MBP6. Indicatorii contului curent și de capital au fost prezentați și pentru perioadele precedente (anii 2012-2014), în ceea ce privește contul financiar, după noua metodologie au fost calculați și analizați în dinamică anuală (anii 2013-2014) indicatorii de bază (active de rezervă, investiții directe, împrumuturi). În același timp, pentru a asigura o trecere treptată de la MBP5 la MBP6 și pentru a prezenta o imagine complexă a relațiilor economice internaționale, în dinamică anuală, au fost analizați și unii indicatori ai balanței de plăți calculați conform MBP5.

II. Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova pentru anul 2014 (date provizorii). Balanța de plăți conform metodologiei MBP6

Pe parcursul anului 2014, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere mai lentă comparativ cu anul precedent, indicele volumului fizic al PIB-ului constituind 104.6 la sută față de 109.4 la sută în anul 2013. Instabilitatea legată de criza regională a avut un impact negativ asupra sectorului extern, acesta fiind mai evident în a doua jumătate a anului 2014.

La sfârșitul anului, față de începutul lui, deprecierea leului moldovenesc față de dolarul SUA, precum și față de euro, în

termeni nominali, a constituit respectiv 19.6 la sută și 5.7 la sută.

Relațiile cu țările UE s-au extins în anul de raportare, favorizând majorarea și diversificarea fluxurilor comerciale de bunuri și servicii, precum și a fluxurilor investițiilor directe.

Ca rezultat al tranzacțiilor curente și de capital efectuate pe parcursul anului 2014 de agenții economici rezidenți cu străinătatea, necesarul net de finanțare (suma soldului contului curent și a celui de capital) a constituit 507.25 mil. USD, raportat la PIB a reprezentat 6.4 la sută.

În anul 2014, contul curent a înregistrat un deficit în valoare de 639.15 mil. USD, majorându-se cu 20.5 la sută comparativ cu anul 2013. Raportul dintre deficitul contului curent și PIB a constituit 8.0 la sută, majorându-se cu 1.4 p.p. comparativ cu anul 2013.

Deficitul balanței comerciale (3,097.35 mil. USD) în anul 2014 a fost acoperit în proporție de 79.4 la sută de excedentul înregistrat la servicii, venituri primare și venituri secundare. Raportat la PIB, soldul deficitar al balanței comerciale a înregistrat 39.0 la sută sau cu 0.5 p.p. mai puțin comparativ cu anul 2013.

În anul 2014, deficitul comerțului cu bunuri și servicii a atins cifra de 2,975.54 mil. USD, ceea ce reprezintă 37.5 la sută din PIB, situația agravându-se în trimestrul IV. Propensiunea medie a economiei spre exportul de bunuri și servicii în anul 2014 a constituit 36.5 la sută (în trimestrul IV înregistrând minimul anual de 38.3 la sută), iar cea spre import – 73.9 la sută anual. Gradul de acoperire a importurilor de bunuri și servicii prin exporturi a constituit 49.3 la sută.

Volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a totalizat în anul de raportare 6,636.69 mil. USD, diminuându-se cu 3.6 la sută comparativ cu anul precedent. Această scădere a avut loc atât pe seama micșorării volumului exporturilor (1,769.67 mil. USD) cu 5.1 la sută, cât și a importurilor de bunuri (4,867.02 mil. USD) cu 3.0 la sută, față de anul 2013.

Indicatorii privind statistica comerțului internațional cu bunuri și servicii calculați conform MBP6 au fost influențați de excluderea valorii bunurilor pentru prelucrare și a reparațiilor de bunuri și de includerea exporturilor nete de mărfuri negociate peste hotare. Aceste modificări au influențat comerțul internațional cu bunuri și servicii calculat conform noii metodologii (MBP6).

În anul 2014, balanța serviciilor a înregistrat un sold excedentar în valoare de 121.81 mil. USD, diminuându-se însă cu 16.8 la sută comparativ cu anul precedent.

Soldul balanței serviciilor s-a îmbunătățit semnificativ comparativ cu balanța serviciilor elaborată conform MBP5, în special pe seama calculării valorii serviciilor de prelucrare a materiei prime ce aparține altora și a reclasificării serviciilor de reparații de la bunuri la servicii.

Astfel serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparține altora au înregistrat în anul 2014 un excedent de 163.94 mil. USD, în creștere cu 13.5 la sută față de anul 2013, cele prestate nerezidenților deținând o pondere de 14.7 la sută în totalul exportului de servicii sau cu 1.7 p.p. mai mult decât în anul precedent.

Serviciile de transport dețin o pondere semnificativă atât în valoarea exporturilor de servicii, cât și în valoarea importurilor, respectiv 34.5 la sută și 38.5 la sută. În anul 2014, balanța serviciilor de transport a înregistrat un excedent de 1.17 mil. USD, față de 33.35 mil. USD în anul 2013. Balanța serviciilor de călătorii a înregistrat un deficit în valoare de 116.30 mil. USD, majorându-se cu 7.5 la sută comparativ cu anul 2013, iar serviciile de telecomunicații, de informatică și informaționale au consemnat un excedent în valoare de 97.81 mil. USD.

Intrările de veniturile primare din străinătate în anul 2014 au depășit ieșirile cu 794.60 mil. USD, în mare parte datorită compensării pentru munca rezidenților din străinătate în sumă de 1,064.19 mil. USD. Veniturile din investiții pe parcursul anului s-au soldat cu ieșiri nete de 195.01 mil. USD (din care dividendele distribuite nerezidenților au constituit 90.24 mil. USD).

Soldul excedentar al veniturilor secundare (1,541.79 mil. USD) a fost influențat în special de transferurile personale primite (1,010.38 mil. USD), din care 776.36 mil. USD sunt transferuri ale angajaților-rezidenți care lucrează peste hotare mai mult

de un an. Intrările de transferuri personale curente în sectorul „Gospodăriile populației” (GP) alcătuiesc aproximativ 60 la sută din totalul veniturilor secundare primite. În anul 2014, transferurile personale s-au diminuat cu 5.9 la sută comparativ cu anul 2013.

Valoarea cumulată a compensării din muncă a rezidenților și transferurilor personale primite din străinătate s-a cifrat la 2,074.57 mil. USD, diminuându-se cu 5.3 la sută comparativ cu anul 2013. Raportate la PIB, compensarea pentru muncă și transferurile personale primite de peste hotare au constituit 26.1 la sută, în creștere cu 1.3 p.p. față de anul 2013.

Contul de capital a înregistrat în anul 2014 un excedent de 131.90 mil. USD, determinat de granturile aferente proiectelor investiționale, inclusiv pentru suport bugetar (sectorul administrația publică) care au constituit 156.52 mil. USD.

În anul 2014, indicatorul privind soldul contului curent și de capital a înregistrat un necesar de finanțare de 507.25 mil. USD, ca rezultat al dezechilibrului de plăți dintre tranzacțiile curente și de capital ale agenților economici rezidenți cu străinătatea.

Contul financiar s-a soldat anual cu intrări nete de 581.27 mil. USD, ca rezultat al micșorării cu 245.01 mil. USD a activelor externe și al majorării de angajamente cu 336.26 mil. USD.

Pentru anul 2014, soldului contului financiar indică intrări nete de mijloace financiare, cele mai semnificative (329.50 mil. USD) s-au înregistrat în trimestrul IV, fiind de 3.8 ori mai mari comparativ cu trimestrul precedent.

Intrările nete de fluxuri financiare în anul 2014 provin din investiții directe (318.86 mil. USD), de portofoliu și derivate financiare (13.79 mil. USD), fiind determinate în principal de diminuarea activelor oficiale de rezervă (538.45 mil. USD).

Ieșiri nete s-au înregistrat la alte investiții (289.83 mil. USD anual), în mare parte din cauza reducerii nete pe parcursul anului a depozitelor nerezidenților (107.88 mil. USD), creșterii nete a activelor de valută și depozite cu 203.26 mil. USD (majorării de 382.91 mil. USD pentru alte sectoare, în timp ce sectorul bancar a înregistrat micșorare netă de 179.65 mil. USD).

Investițiile directe prezentate în baza activelor și pasivelor financiare (BPM5 - direcțional) în anul 2014 au înregistrat intrări nete în valoare de 318.86 mil. USD, ca urmare a creșterii nete de angajamente (cu 353.10 mil. USD) și a majorării nete de active (doar cu 34.24 mil. USD).

Stocul de investiții străine directe acumulat la sfârșitul anului 2014 a fost evaluat la 3,646.88 mil. USD, ca urmare a intrărilor nete de capital în valoare de 207.39 mil. USD, a variației prețurilor acțiunilor (19.53 mil. USD), a influenței ratei de schimb a valutelor originale față de dolarul SUA (-204.83 mil. USD) și a altor modificări (10.26 mil. USD) legate de reclasificarea acțiunilor de la investiții de portofoliu la investiții directe.

Stocul investițiilor străine directe la 31.12.2014 era alcătuit din capital social și venit reinvestit (74.2 la sută) și împrumuturi intra-grup (alt capital) (25.8 la sută). Creditele intra-grup reprezintă stocul împrumuturilor contactate de la investitorii străini (957.75 mil. USD) și stocul împrumuturilor acordate investitorilor străini (36.22 mil. USD).

În distribuția geografică a capitalului social acumulat, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoritară de 53.0 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 11.2 la sută din totalul capitalului social acumulat, cei din alte țări - de 35.8 la sută.

Principala activitate economică care a beneficiat de investiții străine rămâne activitatea financiară (25.9 la sută), urmată de industria prelucrătoare (22.4 la sută). Alte activități care au atras investitori străini au fost comerțul, tranzacțiile imobiliare, transporturile și telecomunicațiile, industria energetică.

Acumulările nete de angajamente la împrumuturi au alcătuit 25.39 mil. USD.

În anul 2014 au fost valorificate împrumuturi externe în sumă de 544.65 mil. USD (cele mai semnificative trageri în valoare de 227.18 mil. USD s-au înregistrat în trimestrul IV, 2014), din care: pe termen lung – 499.40 mil. USD sau 91.7 la sută din totalul împrumuturilor valorificate, pe termen scurt – 45.25 mil. USD.

La situația din 31.12.2014, activele oficiale de rezervă au însumat 2,156.63 mil. USD, ceea ce acoperă 4.4 luni de import de bunuri și servicii. Comparativ cu finele anului precedent, stocul activelor oficiale de rezervă s-a micșorat cu 23.5 la sută, fiind influențat în mare parte de fluxul net din balanța de plăți calculat la rata zilnică (-538.45 mil. USD) și de fluctuația ratei de schimb a valutelor față de dolarul SUA (-124.39 mil. USD), precum și de reevaluarea hârtiilor de valoare (-1.16 mil. USD).

Poziția investițională internațională s-a deteriorat constant pe parcursul anilor, situație generată în principal de necesitățile crescânde de finanțare care au dus la acumularea de pasive în condițiile unui nivel relativ mic al activelor financiare. Astfel, și în anul 2014 poziția investițională internațională și-a continuat tendința din perioadele precedente, soldul debitor al acesteia majorându-se până la 5,624.29 mil. USD (cu 5.6 la sută superior față de cel înregistrat la finele anului 2013).

Activele externe au însumat 3,659.99 mil. USD, în scădere de la începutul anului cu 9.7 la sută, iar angajamentele – 9,284.28 mil. USD, în descreștere cu 1.0 la sută, ceea ce a determinat înrăutățirea cu 3.8 p.p. a raportului dintre stocul activelor și angajamentelor externe de la 43.2 la sută la sfârșitul anului 2013 până la 39.4 la sută la 31.12.2014.

Stocul angajamentelor față de investitorii străini direcți (3,646.88 mil. USD) a alcătuit 39.3 la sută din totalul angajamentelor, raportat la PIB a constituit 45.9 la sută.

Datoria externă brută a Republicii Moldova la 31 decembrie 2014 a înregistrat 6,494.88 mil. USD, micșorându-se față de sfârșitul anului precedent cu 2.7 la sută. Raportul dintre datoria externă brută și PIB a alcătuit 81.8 la sută, cu 1.8 p.p. mai puțin decât în anul 2013.

Datoria publică și public garantată (1,731.05 mil. USD) reprezintă 26.7 la sută din totalul datoriei, micșorându-se pe parcursul anului cu 2.5 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,763.83 mil. USD, în descreștere cu 2.7 la sută, din care cea pe termen scurt, mai vulnerabilă la riscuri externe, reprezintă 36.6 la sută.

Detaliile privind evoluția conturilor internaționale (balanța de plăți, poziția investițională internațională și datoria externă) pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

[Balanța de plăți pentru anul 2014 \(date provizorii\)](#) ^[1]

[Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2014 \(date provizorii\)](#) ^[2]

[Datoria externă brută la sfârșitul anului 2014 \(date provizorii\)](#) ^[3]

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanța de plăți, anul 1998 pentru poziția investițională internațională și anul 2000 pentru datoria externă:

[Balanța de plăți](#) ^[4]

[Poziția investițională internațională](#) ^[5]

[Datoria externă a RM](#) ^[6]

ADIȚIONAL conform MBP5

Volumul comerțului exterior cu bunuri, înregistrat în balanța de plăți conform metodologiei MBP5, a însumat 7,616.01 mil. USD, diminuându-se cu 3.8 la sută comparativ cu anul precedent. Atât exporturile de bunuri (2,352.05 mil. USD), cât și importurile (5,263.96 mil. USD) au înregistrat diminuări respectiv cu 4.6 la sută și cu 3.4 la sută.

Contul financiar s-a soldat cu intrări nete financiare în valoare de 581.27 mil. USD.

Activul extern (creanțele) în anul 2014 s-au diminuat în bază netă cu 238.08 mil. USD, în special, ca urmare a micșorării activelor oficiale de rezervă cu 538.45 mil. USD.

Pasivul extern (angajamentele) s-au majorat în bază netă cu 343.19 mil. USD, ca urmare a creșterii intrărilor de investiții străine directe în economia națională, a angajamentelor în formă de credite comerciale și alte pasive, în timp ce obligațiunile băncilor licențiate față de nerezidenți în formă de valută și depozite s-au diminuat.

În anul 2014, fluxurile nete de investiții directe calculate conform MBP5 după principiul direcțional au însumat 166.22 mil. USD, în descreștere cu 19.9 la sută comparativ cu anul 2013.

Investițiile directe peste hotare în anul 2014 au constituit 41.17 mil. USD, din care participațiile la capitalul social dețin 95.2 la sută.

Intrările de investiții străine directe în economia națională au însumat 396.07 mil. USD, în creștere cu 6.7 la sută comparativ cu anul 2013. Investițiile în capitalul social al altor sectoare (cu o pondere în totalul intrărilor de 35.1 la sută) au atins valoarea de 138.94 mil. USD (cele mai semnificative fiind din Olanda, Italia, Cipru, SUA și Elveția). În sectorul bancar s-au înregistrat fluxuri de investiții în capitalul social în valoare de 36.66 mil. USD în formă de emisii suplimentare și cumpărări de acțiuni pe piața secundară.

INFORMATIV

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică Datele BNS (prezentate conform MBP5) nu includ ajustările la comerțul exterior cu bunuri operate de către Direcția bilanța de plăți a Băncii Naționale a Moldovei, cum ar fi exporturile / importurile efectuate de persoane fizice, reparații de bunuri, bunuri procurate în porturi de către cărauși, export din duty-free etc. Importurile sunt evaluate în prețuri CIF, repartitia pe țări a acestora fiind după principiul țării de livrare., în anul 2014, exporturile de bunuri au însumat 2,339.53 mil. USD, diminuându-se cu 3.7 la sută comparativ cu anul 2013. Livrările de bunuri către țările Uniunii Europene s-au majorat cu 9.6 la sută comparativ cu anul 2013, constituind 53.3 la sută din totalul exporturilor din Republica Moldova. În același timp exporturile către țările CSI s-au diminuat cu 20.3 la sută, deținând o pondere de 31.4 la sută din totalul exporturilor, restul de 15.3 la sută revenind furnizărilor către alte țări. Micșorarea semnificativă înregistrată de exporturile în țările CSI a fost determinată de diminuarea cu 32.9 la sută a exporturilor în Rusia și cu 22.2 la sută în Ucraina, ca urmare a situației politice a acestor țări. De menționat că în contextul acestor diminuări, România a devenit principalul partener comercial al Republicii Moldova, atât în cazul bunurilor exportate, cât și a celor importate.

Conform datelor statisticii vamale, principalele piețe de desfacere pentru bunurile din Republica Moldova au fost România, Rusia, Italia, Germania, Belarus, Ucraina, Marea Britanie, Turcia, Polonia și Elveția, valoarea cumulată a exporturilor în aceste țări constituind 77.3 la sută din totalul exporturilor.

În structura pe secțiuni a exporturilor, ponderea semnificativă (45.5 la sută) o dețin în continuare produsele agroalimentare, a căror valoare (1,065.36 mil. USD) s-a majorat în anul 2014 cu 4.9 la sută (din care fructe comestibile și nuci – 194.02 mil. USD); băuturile alcoolice, a căror valoare s-a diminuat cu 23.4 la sută, până la 189.55 mil. USD (din care vin din struguri proaspeți – 111.83 mil. USD).

De asemenea, au fost exportate: materiale textile și articole din acestea – 330.14 mil. USD; mașini și aparate – 309.40 mil. USD; produse ale industriei chimice – 168.27 mil. USD (din care medicamente – 124.44 mil. USD); mobilă – 104.92 mil. USD; metale comune și articole din acestea – 55.15 mil. USD; sticlă și articole din sticlă – 54.57 mil. USD ș.a.

În anul de referință, Republica Moldova a importat mărfuri în valoare totală de 5,316.97 mil. USD, în scădere cu 3.2 la sută comparativ cu anul precedent. Importurile din țările Uniunii Europene s-au majorat cu 3.4 la sută (deținând o pondere de 55.0 la sută din totalul importurilor), iar cele din țările CSI și alte țări s-au diminuat respectiv cu 12.8 la sută și 5.0 la sută.

Principalii furnizori de bunuri pentru Republica Moldova au fost: România, Rusia, Ucraina, Germania, Italia, Turcia, China, Polonia, Belarus, Ungaria, Austria, acumulând o cotă de 82.0 la sută din totalul importurilor.

În structura importurilor, produselor minerale le revin 21.7 la sută din total, însumând 1,153.82 mil. USD. Alte categorii de bunuri importate au fost: mașini și aparate - 801.19 mil. USD; produse agroalimentare – 719.34 mil. USD; produse ale industriei chimice –

624.47 mil. USD, materiale textile și articole din acestea – 356.99 mil. USD; metale comune și articole din acestea – 345.89 mil. USD; vehicule terestre – 305.28 mil. USD; materiale plastice și articole din acestea – 253.86 mil. USD.

Importul de produse energetice și electricitate a însumat 1,047.76 mil. USD (prețuri FOB), diminuându-se cu 8.6 la sută comparativ cu anul 2013.

See also

Tags

[Balanța de Plăți](#) ^[7]

[Datoria Externă](#) ^[8]

[Pozitia Investițională Internațională](#) ^[9]

[statistics](#) ^[10]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/51442>

Related links:

[1] <http://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-pentru-anul-2014-date-provizorii?id=0&lang=ro> [2] <http://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-anului-2014-date-provizorii?id=0&lang=ro> [3] <http://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-anului-2014-date-provizorii> [4] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro> [5] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro> [6] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro> [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Balanța de Plăți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanța de Plăți) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Datoria Externă](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă) [9] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Pozitia Investițională Internațională](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Pozitia Investițională Internațională) [10] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=statistics](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics)